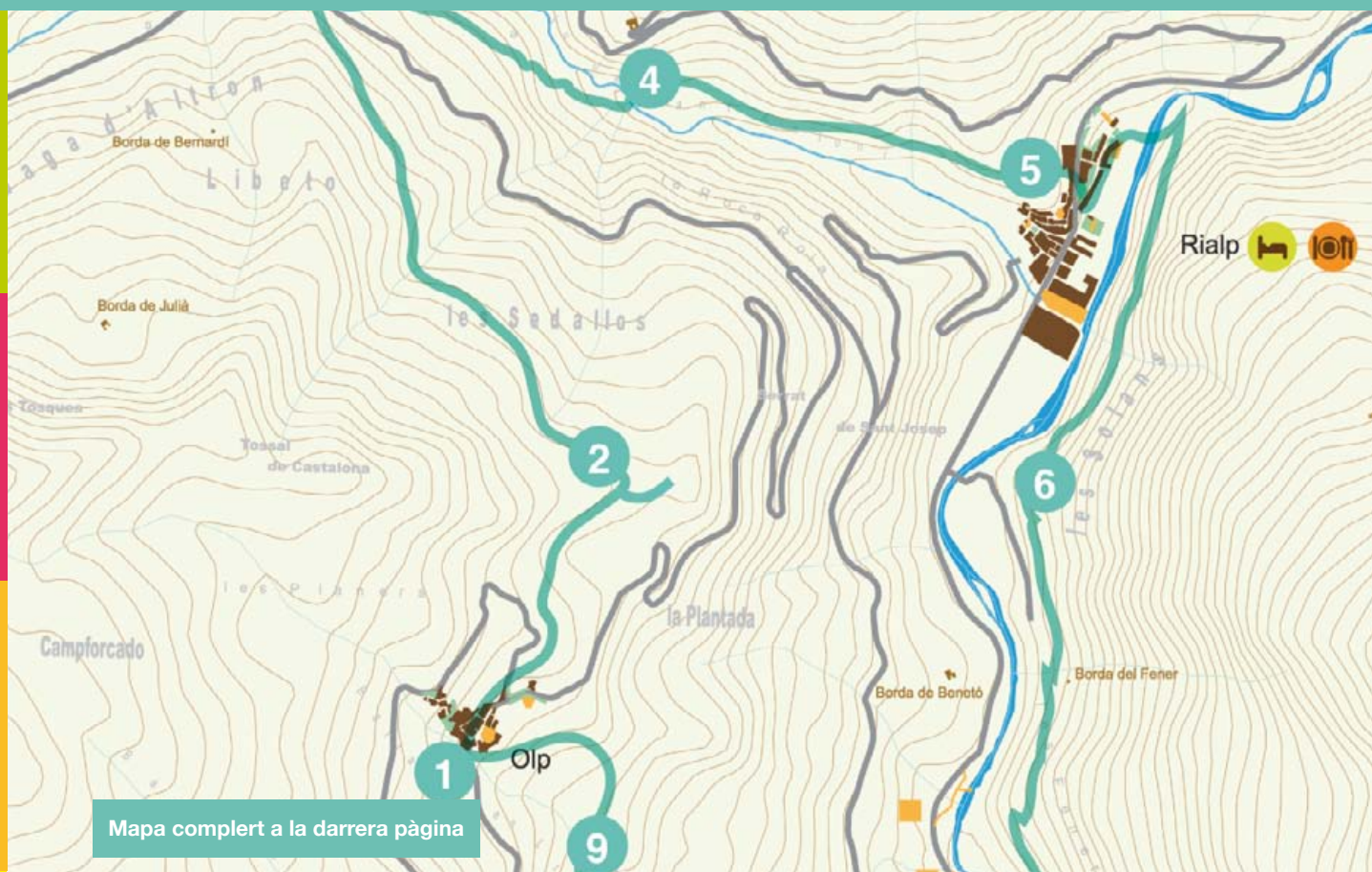

Itinerari s

Pels camins de
Mel i metzines

LA VALL D'ÀSSUA
I EL BATLLIU
Un paisatge de novel·la

Mapa complet a la darrera pàgina

ITINERARI

Olp – Sant Josep d'Olp – Mare de Déu de Montserrat – camí de la Roca Roia –
Rialp – Sort – Olp

Introducció

Un camí tranquil i assolellat, que conserva encara magnífics trams engravats i murs de pedra seca perfectament alineats amb les pedres col·locades al capdamunt en crestellera. El recorregut segueix la vida al Pallars del protagonista de *Mel i metzines*: els millors records d'infància al Batlliu, la vida a Rialp, a Sort... Haureu de llegir el llibre per seguir el seu camí, fins i tot més enllà de la frontera del nostre país.

Vista des del Batlliu

Textos del llibre:

Mel i metzines (Maria Barbal)

Descripció tècnica

- Punt de partida: Poble d'Olp
Zona: Batlliu de Sort i part baixa de la vall d'Àssua
Durada: 5h 45min (durada aproximada sense parades)
Desnivell: 409 m
Dificultat: Excursió de mig dia o dia sencer, amb un cert grau d'exigència i desnivell mitjà. No té cap dificultat.
- Observacions: L'itinerari també pot realitzar-se des de Pujalt on hi ha allotjament. El camí de Pujalt a Olp s'agafa a la sortida del poble i està ben indicat. El que puja de Sort a Pujalt es pren des de la part alta de Sort, a la carretera que uneix el poble amb l'arxiu comarcal.
- Senyalització: Pals de fusta amb banderoles grans (Camí Natural de Sort i la vall d'Àssua) i marques de cercles grocs amb centre negre (Xarxa d'Itineraris Culturals i de Natura del Pallars Sobirà)
- Mapa recomanat: Pallars Sobirà-Sud (1:50.000) Consell Comarcal del Pallars Sobirà, Editorial Piolet, 2006.

Descripció de l'itinerari

La ruta comença a **Olp**, poble del protagonista de l'obra, on podeu arribar en cotxe des de qualsevol dels altres pobles del Batlliu (teniu allotjament a Pujalt i a Enviny), al costat de ponent, o des de la vall d'Àssua, a llevant.

0h 00min Olp, 1.091m. Pugeu uns metres per la carretera que porta a Pujalt i de seguida trobareu, a la dreta, un pal indicador que assenyalava la direcció de l'ermita de Sant Josep d'Olp (Km 4 del Camí Natural). Seguiu la pista durant cinc minuts. De seguida n'agafareu una altra, a la dreta, en una cruïlla senyalitzada.

0h 10min Cruïlla. Deixeu a l'esquerra el camí pel qual després baixareu a Altron, per tal d'atansar-vos a l'ermita.

0h 20min Sant Josep d'Olp, 1.105m. Àrea de pícnic. Extraordinari mirador, que entusiasmava a l'Agustí, de Mel i metzines, des del que es pot veure una imatge aèria dels nuclis de Sort i Rialp, a la vall del Noguera Pallaresa i la visió del Montsent i el Montorroio més fotogràfics. Desfeu el camí fins a la cruïlla i preneu el que baixa en direcció a Altron. De seguida veureu el poble de Surp envoltat de prats de dall al vessant solà de la vall. El camí surt a la carretera a l'alçada de la Mare de Déu de Montserrat, conegut també com la Creueta.

1h Mare de Déu de Montserrat. Un cop a la carretera, amb la vista dels pobles de Caregue i Escàs, ja veureu la capella a l'altra banda, al costat d'un pal indicador. Baixeu per la pista asfaltada en direcció a Rialp pel camí de la Roca Roia, tal com indica el pal indicador de la Xarxa d'Itineraris Culturals i de Natura del Pallars Sobirà. Aviat deixareu un xalet a mà esquerra i de seguida trobareu una altra cruïlla. Preneu el camí que planeja a la dreta (el de l'esquerra baixa a la Mola de Sall). Als deu minuts la pista s'acaba i comença el camí vell entre murs de pedra seca. Després d'uns avellaners gegants, el camí surt a un prat que cal travessar fins a l'extrem. Un cop allà seguïu les marques dels arbres. En arribar a una torre de la llum, preneu el camí que baixa a l'esquerra.

Recull literari

El poble l'Olp

«El meu pare era de cal Sentit de Roní. [...] De molt jove va marxar a fer de mosso; van emprar-lo a casa d'uns parents de la seua mare que vivien a Olp. [...] Els parents d'Olp vivien en una casa desmesurada, d'aquelles que s'havien fet ajuntant-ne dos de qualsevol manera, qui sap el temps que feia.»

El viatge de l'Agustí al poble dels seus padrins

«Fins als onze anys no recordo haver fet altra sortida que anar a Roní, a veure els padrins per part del meu pare. El primer camí devia ser molt jovenet perquè encara hi vam anar tots quatre i Conrad i jo vam fer la part més gran del viatge a cavall del ruc. Devia ser la festa major perquè vam quedar-nos a dormir allí. Més endavant hi acostumàvem a anar al temps que s'havia acabat el batre i el redall, abans no comencés el fred més fort. D'Olp a Roní hi ha una bona caminada i s'havia de sortir a punta de dia.»

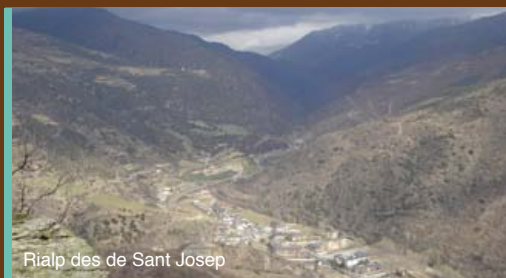
Cap a Rialp, tant lluny... per anar a estudi i fer de mosso

«El cas és que estava punt de fer els dotze anys, quan un bon dia la meua mare em va dir que aniria a estudi a Rialp i com que al matí començaven molt aviat, m'estaria a casa Guerau durant la setmana i, a canvi de menjar i dormir, hi faria de mosset. Casa dissabte tornaria a Olp, a casa, i m'hi estaria fins dilluns a la matinada. El món em va caure a sobre. Va semblar-me que lluny del meu poble em moriria.»

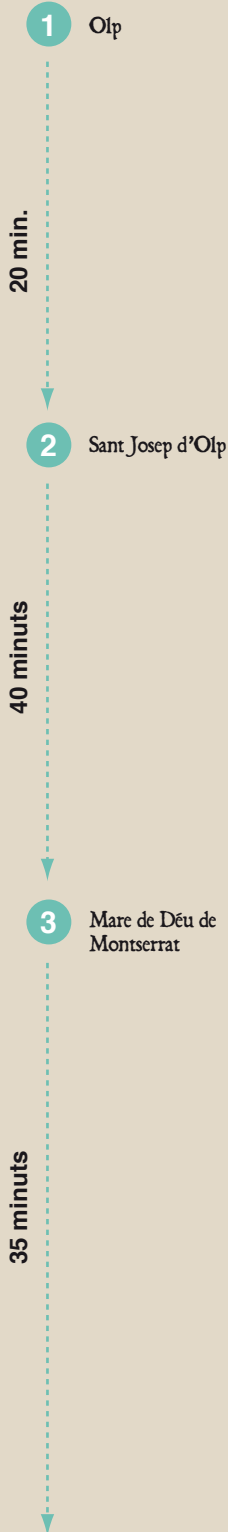
«Encara quedaven quatre dies fins al dilluns. En la meua aflicció vaig viure'ls com els últims que han donat a un condemnat abans de separar-lo per sempre del món. Vaig recórrer tot el terme seguit de la Viola. La pobra gossa semblava entendre el meu trasbals millor que les persones. Vaig beure de la font i vaig repassar els camins pedregosos i bruts, em vaig entretenir davant les cases i les eres que fins el dia abans passava sense mirar.»

Fins a Sant Josep abans de baixar a Rialp

«Vam caminar fins a l'extrem del poble i encara vam deixar-lo enrere. No vam parar-nos fins a l'ermita de Sant Josep. Des d'allí, voltat d'una quietud pacífica, vaig mirar al meu davant i va afigurar-se'm que no hi havia terra com aquella ni esbarzers amb l'ungha tant fina.»

Rialp des de Sant Josep

Itinerari 5

Pels camins de Mel i metzines

4 Riu de Sant Antoni **1h 35min Riu de Sant Antoni.** Seguiu-lo cap a la vostra dreta i de seguida trobareu una passera de fusta. A partir d'ara el deixareu sempre a la dreta. El camí surt a una pista que heu de seguir fins a Rialp. A l'esquerra deixareu una central elèctrica al costat de la qual hi ha un àrea de pícnic.

60 minuts

5 Rialp **2h 35min Rialp, 712m.** La pista surt a l'avinguda Generalitat. Seguiu recte fins a l'avinguda Flora Cadena (carretera). Un cop allí, gireu a l'esquerra fins a la plaça del Tornall (Ajuntament). Podeu aprofitar per visitar el poble, i arribar-vos al carrer del Mig on se situava casa Guerau. Per reemprendre el camí, baixeu pel carrer del Raval i preneu el primer carrer que surt a la dreta. Seguiu-lo fins al pont penjant, travesseu-lo i preneu el camí que s'enfila per l'altra banda. Aviat tindreu, a la dreta, una magnífica vista del majestuós Montsent de Pallars. A l'altra banda també veureu el poble de Sorre.

20 minuts

6 Font de la Canerilla **2h 55min Font de la Canerilla.** Taula i bancs de fusta (àrea de pícnic).

15 min.

7 Depuradora **3h 10min Depuradora.** En aquest punt el camí surt a una pista asfaltada. Seguiu-la amunt fins que aquesta s'acaba. Allà trobareu l'indicador del camí de Triago que mena a Sort. Baixeu contornejant una finca privada i torneu a pujar un cop s'acaba la tanca metàl·lica. A l'alçada del càmping Noguera Pallaresa el camí s'atansa al riu. Finalment el camí surt a una pista que heu de seguir, bo i deixant a l'esquerra els trencalls de Pernui i Embo-nui. Passat aquest últim, travesseu un pont i, al següent revolt, preneu recte el camí que baixa entre murs de pedra seca pels horts del barranc de Santa Anna.

1 hora 5 minuts

Arribant a Rialp

«Ja feia una estoneta que es veien les cases de Rialp, atarterades a la mateixa banda del riu.»

L'Agustí arriba a Rialp

«Abans d'entrar al poble, quan només quedaven uns passos per arribar a les cases del raval, pare va dir que féssim un mos. Allí vam esmorzar enmig d'una quietud molt gran i tot seguit vam encaminar-nos cap a casa Guerau que era al carrer del Mig, a tocar de la plaça de Dalb.»

Llevar-se per anar a estudi

«Al col·legi, les hores estaven marcades sense compassió. A les set ja hi havíem de ser. El primer dia vaig pensar que a dos quarts que em llevés m'havia de sobrar el temps de rentar-me i vestir-me, però no comptava que ja hi havia costum de despertar-se els uns als altres. A les sis, des del cap de la plaça de Dalt fins a l'extrem de la de Baix, se sentien uns xiulets que treien el son de les orelles. Era una manera molt bona d'espavilar-se, perquè aquell que encara dormia, quan sentia xiular, pensava que els seus companys ja rondaven pel carrer, i s'alçava d'un bot creient que era tal hora.»

Després de passar la primera setmana a Rialp, l'Agustí torna a casa

«El dissabte d'aquella primera setmana de col·legi, sense menjar re, em vaig posar de camí cap a Olp. Què hi feia que fos l'hora de dinar quan havia sortit d'estudi? M'arborava el pensament de refer tot sol el camí que sis dies abans havia trescat amb el meu pare... Em va semblar molt curt.»

Seguint el riu Noguera

«Tinc la sensació que el col·legi ens separava de les nostres coses. Apreníem geografia. Noms difícils de dir, de tot arreu, però tots eren de terres molt canes lluny de Rialp. Per la comarca s'havien acabat de construir preses per fabricar electricitat i mai no n'havíem sentit parlar. Ni de les fargues o dels petits telers d'on sortien les mantes que abrigaven els nostres llits. La Noguera Pallaresa encara deixava lliscar els raïcs fets amb els troncs d'arbres que calia transportar al pla.»

Una propietat per als parents d'Amèrica

«Mentre jo era a veremar, el meu germà havia fet el tracte per comprar una propietat amb un amo de Sort, sempre en nom dels parents d'Amèrica. Es tractava d'uns prats grans i plans, pel que el país té, situats en el camí que hi ha entre Sort i Rialp. Temps abans s'hi alçava una gran casa, però aleshores estava caiguda en una bona part.»

8 Sort

1 hora 05 minuts

9 Font de Fontanilles

25 min.

1 Olp

4h 15min Sort, 696m. Sortireu a un passeig davant del riu Noguera Pallaresa. Seguiu-lo cap a l'esquerra, travesseu el pont i seguïu la carretera de la Seu d'Urgell fins a l'avinguda Comtes del Pallars. Seguiu-la cap a la dreta i per passar pel nucli antic, pugeu el primer carrer a l'esquerra fins a la plaça Major i travesseu el carrer Major fins a l'Ajuntament, on ja comença la part nova. Un cop allí seguïu el carrer Dr. Carles Pol i Aleu, fins a trobar el carrer Lluís Companys, que puja a l'esquerra pel barri de la Solana. Seguiu-lo i de seguida trobareu, a la dreta, l'indicador del camí vell d'Olp, que puja entre murs de pedra seca.

4h 40min Cruïlla. Preneu el camí que puja a la dreta en direcció a Olp, ja que el de l'esquerra us portaria al castell de Sort. De seguida veureu l'encimbellat poble de Pujalt.

4h 55min Cruïlla. El camí surt a la pista asfaltada que mena a la borda de Botja. Seguiu-la cap a la dreta en direcció a Olp. Als cinc minuts retrobareu el camí que puja a l'esquerra.

5h 20min Font de Fontanilles. Taula i bancs de fusta (àrea de pícnic). Als deu minuts ja veureu el poble d'Olp i, a l'esquerra, el llogarret de Castellvíny.

5h 45min Olp, 1.091m. On heu començat a caminar.

L'Agustí acompanya l'amo a mercat a Sort

«Un dia Guerau va fer que jo l'acompanyés a mercat a Sort. Hi havia molta gent i pel carrer Major i per la plaça es feien tractes sense estalviar el soroll. Guerau devia dur algun propòsit però, saturn com era, no me n'havia dit ni una paraula.»

L'Agustí baixa a Sort a veure una noia de la qual s'ha enamorat

«A les nits encara gelava i quan sortia el sol, a les vores dels camins hi havia la humitat regalimant. Aquell dia el cel era netíssim, ni un sol núvol el torbava. Als trossos començava a despuntar el verd tendre del blat i de l'ordi. L'herba dels prats medrava, obrint-se pas entre la terra que li era mare. A la meua esquerra no veia el riu però sabia que hi era. L'espessor de clops i freixeres el marcava bé. Lleu m'arribaria la bonior inquieta de l'aigua. Descobriria senyals de vida arreu. Les garses no deixaven de regirar el glevet amb els seus becs buscaries. També les dones i els homes comparteixen sense demanar permís. Dins l'era, a tocar del camí, un home partia llenya amb la destal mentre la dona repartia blat de moro a les gallines. Per damunt dels llosats unes cintes de gris blanquejat eixien de les xemeneies saludant i m'eren la memòria del caliu de casa. Els campanars punxeguts deixaven ressonar, sense eixordar-se, les mestresses dringadores. Tocaven a missa. Tot allò m'acompanyava pel camí l'Olp a Sort.»

L'Agustí s'assabenta que la noia de qui s'ha enamorat és casada

«Quan la inquietud se'm menjava, sempre buscava el riu o me'l trobava. Allí vaig passar temps mirant l'aigua, que a clapes era transparent i més enllà es veia fosca i al costat mateix granulada. Canviava segons què hi havia al llit del riu. Cap pensament podia donar-me consol. Em trobava com si m'haguessin pres el nom i jo fos una glopada d'aigua. Quan m'hi va dir el com, em vaig alçar, i sense empenta, dòcilment, vaig tornar cap a Olp.»

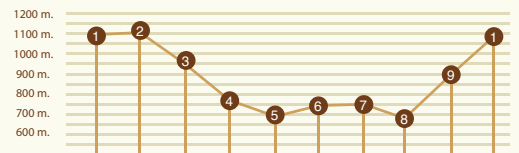
L'Agustí torna a Olp, després de molts anys, i això és el que veu

«Tinc massa feina per mirar i pensar; no sé si em fa bé tanta folga. En un mes de voltar pel terme puc dir que els pobles han canviat molt des que jo vaig néixer. La gent n'hem anat marxant. Moltes cases s'han tancat. A perlet s'han mort els vells que hi quedaven. Els joves no han tornat dels pobles grans del pla i de les ciutats. A l'hora de fer una mirada, què veus? Moltes bigues despenjades, els llosats s'han obert pels camins on la neu i la pluja s'havien entaforat. Les cases ensenyen sense vergonya els seus dintres mentre la bardoma avança entre els carreus.»

Itinerari 5

Pels camins de Mel i metzines

Desnivell

Serveis en ruta

ALLOTJAMENTS

PUJALT

- Alberg Ca l'Anton (973620917)

RIALP

- Consultar oficina de Turisme del Pallars Sobirà (973621002)

SORT

- Consultar oficina de Turisme del Pallars Sobirà (973621002)

RESTAURANTS

RIALP

- Consultar oficina de Turisme del Pallars Sobirà (973621002)

SORT

- Consultar oficina de Turisme del Pallars Sobirà (973621002)

MUSEUS

PUJALT

- Museu de les papallones de Catalunya (973620743)

SORT

- Presó- Museu Camí de la Llibertat (973620010)

TAXIS

BERNUI

- Autocars i taxis Mario (973621533 /629742020)

CAREGUE

- Taxis Bellera (656804498)

